

מקורות פרשת וירא ה'תשפ"א איך אכפתיות פשוטה יכולה להציל חיים?

רבנו בחיי: אכילה, שינה לווייה.

רמב"ם הלכות אבל יד: מצות עשה של דבריהם לבקר חולים ולנחם אבלים... ולהכניס הכלה וללוות האורחים... שכר הלוויה מרובה מהכל והוא החק שחקקו אברהם אבינו ודרך החסד שנהג בה: מאכיל עובדי דרכים ומשקה אותן ומלווה אותן, וגדולה הכנסת אורחים מהקבלת פני שכינה שנאמר 'וירא והנה שלשה אנשים', וליוויים יותר מהכנסתן. אמרו חכמים כל שאינו מלווה כאילו שופך דמים.

ליקוטי שיחות כה/77: סוף-סוף יוצא שבכך שאברהם האכיל והשקה ג' אנשים הוא לא קיים מצוות הכנסת אורחים, שכן הם אינם זקוקים לאוכל שלו ולכל היותר אכלו רק מפני כבודו של אברהם ולא כדי להשביע רעבונם. ולפי זה היה אסור להפסיק את הקבלת פני השכינה וכיצד ייתכן שאברהם נכשל חלילה בעזיבת השכינה ללא סיבה?

3. **ליקוטי שיחות כה/75:** במצוות שבין אדם לחברו נוגע בעיקר הנפגע, הטובה וההתועלת שחברו מקבל בפועל, ופחות נוגע מידת החסד של הפועל, ההתעניינות ושימת הלב מצד הנותן [אף שבוודאי הנותן צדקה במאור פנים מוסיף מעלה בצדקה]. ואולם בהכנסת אורחים מגיעים לחידוש מיוחד, **שמידת החסד**, הרגש החסד של בעל הבית נוגע לנפגע. הכנסת אורחים צריכה להיות שהאורח ירגיש שכל הפעולות נעשות מצד התעניינות ואהבת ישראל. וזה מתבטא במיוחד בחיוב 'ללוות האורחים', שכן הליווי אינו צורך פיזי אלא מבטא את **רגש המארח** ובמילא מרגיש האורח שכל מה שנעשה בשבילו - נעשה בהרגש הלב של בעל הבית, שמתעניין בו ורוצה טובתו. ואולם כשבעל הבית אינו מלווה אותן, מרגיש האורח בייזון ובושה. וזאת עומק כוונת הרמב"ם שמי שאינו מלווה האורח - כאילו שופך דמים.

4. **מדרש ספרי תצא:** המאבד סלע מתוך ידו ומצאה עני והלך ונתפרנס בה - מעלה עליו הכתוב כאילו זכה, שנאמר [במצוות **שכחה**]: 'לגר ליתום ולאלמנה יהיה'.

אתון דאורייתא כלל כג בסופו: מצינו בכתובות בכתו של נקדימון בן גוריון שבאה בפני ריב"ז ואמרה רבי פרנסני... ופריך בגמרא והרי אמרו על נקדימון בן גוריון שהיו מציעים תחתיו כלי מילת ומוסרים לעניים? ומשני איבעית אימא לכבודו הוא דעבה. ומוכח שכשנותן בכונה אחרת - גרע.

1. **בראשית יח:** וירא אליו ה' באלני ממרא והוא ישב פתח האהל כחם היום: וישא עיניו וירא והנה שלשה אנשים נצבים עליו וירא וירץ לקראתם... ויאמר: א-דני אם נא מצאתי חן בעיניך אל נא תעבר מעל עבדך. - **רש"י:** והיה אומר להקב"ה **להמתין לו** עד שירוך ויכניס את האורחים.

שם יח,ב: ויקח חמאה וחלב וכן הבקר אשר עשה ויתן לפניהם והוא עמד עליהם תחת העץ ויאכלו.

דרשות הבן איש חי: הרי הבשר חשוב הרבה מהחלב ולמה מקדימה התורה את הגשת החלב? אלא כוונה עמוקה הייתה לאבינו: אם יאכלו בשר לפני החלב, יהיה עליהם להמתין שש שעות בין הארוחות וירעבו בינתיים. לכן הקדים להגיש את החלב ובין זה לזה ירחצו ידיהם ויקנחו בפת [כמנהג זה שאין חייבים להמתין זמן ביניהם]. והכתוב מוסיף 'והוא עומד עליהם תחת העץ', כיון שהאורחים עלולים לשגות ולאוכלם יחד ולכן מינה עצמו להיות 'שומר' עליהם.

אבות דרבי נתן: איוב עשה ארבעה פתחים לביתו, כדי שלא יהיו עניים מצטערים להקיף את כל הבית... ואעפ"כ אמר הקב"ה לאיוב: עדיין לא הגעת לחצי שיעורו של אברהם, אתה יושב ושוהה בתוך ביתך ואורחין נכנסים אצלך, את שדרכו לאכול פת חטים האכלתו פת חטים ואת שדרכו לאכול בשר האכלתו בשר, אבל אברהם לא עשה כן, אלא יושב **ומחפש** אורחים בעולם, ואת **שאינו דרכו לאכול פת חטים** מאכילו פת חטים, ואת **שאינו דרכו לאכול בשר** מאכילו בשר, ולא עוד אלא עמד ובנה פלטרין גדולים על הדרכים והניח מאכל ומשקה וכל הבא ונכנס אכל ושתה וברך לשמים.

2. **בראשית יח,טז:** ויקמו משם האנשים וישקפו על פני סדם ואברהם הלך עמם לשלחם. - **רש"י:** לווייה, כסבור אורחים הם.

בראשית כא,לג: ויטע אשל בבאר שבע ויקרא שם בשם ה' אל עולם.

סוטה יא: רבי יהודה ורבי נחמיה: חד אמר פרדס וחד אמר פונדק.

רש"י: פונדק ללון שם אורחים ולשון אש"ל ראשי תיבות הוא אכילה שתיה לויה שהיה מאכילן ומשקן ואח"כ מלווה אותן.